

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep.
0032 Oslo

Kontakt saksbehandler
Kristine Enger, 51 56 88 28

Informasjon om status i kommunene i Rogaland – fra Kommuneøkonomidagen 2020

Fylkesmannen i Rogaland inviterte Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) til å delta på Kommuneøkonomidagen 2020 vi arrangerte sammen med KS den 25. august i Stavanger. Departementet hadde dessverre ikke anledning til å delta. Fylkesmannen ønsker derfor å informere departementet om tilbakemelding på status for kommuneøkonomien slik dette ble formidlet på Kommuneøkonomidagen.

Generelt gir kommunene tilbakemelding om at de nå opplever en svært stor grad av usikkerhet både for egne kostnader og inntekter. Allerede ved inngangen til 2020 var kommuneøkonomien stram for mange av Rogalandskommunen. Det som går igjen som årsaker til dette er merforbruk innen helse- og omsorgssektoren, svakere befolkningsutvikling enn tidligere antatt, behov for krevende rehabiliteringer og investeringer i nybygg, men også spesielle situasjoner som rammer få eller enkelte kommuner.

Mange av kommunene hadde lagt inn betydelige effektiviseringskrav til egen organisasjon i 2020. Disse kravene har i mange tilfeller ikke latt seg gjennomføre som følge av koronapandemien. De har derimot måttet strekke seg langt for å håndtere det som er kommet av nye og ekstra oppgaver. Det vil være behov for å sikre en god grunnbemanning framover som gjør at tjenesteområdene kan tåle mer fravær som følge av karantene og en lavere terskel for å være hjemme fra arbeid ved sykdom. Om ikke de ansatte blir godt nok ivaretatt i denne situasjonen, vil kommunene stå i fare for å miste nøkkelpersonell og mye viktig kompetanse. En del av bildet er også at enkelte av kommunenes oppgaver er blitt utsatt, eksempler på dette er kontroller og forebyggende arbeid. Dette er oppgaver som, dersom de må utsettes over lang tid, vil påføre kommunene større kostnader på lengre sikt.

Usikkerheten som kommunene opplever skyldes koronapandemien og konjunkturedgangen i store og viktige næringer i fylket som petroleumsindustrien, turistnæringen m.fl. Det fryktes at vi i Rogaland vil se varige konjunkturrelle utslag av pandemien. Slike utslag vil virke inn på arbeidsledigheten, permitteringer og konkurser. Hva som blir pris- og lønnsutviklingen framover, er usikkert. Skatteinngangen er også usikker.

Rogaland fylkeskommune hadde også spilt inn sine utfordringer via KS Rogaland. Fylkeskommunen ser at de som følge av lavkonjunktoren i næringslivet i Rogaland får en stor etterspørsel etter egne tjenester. Departementets beregningsmodell fører til underfinansiering av dagens båtruter i Ryfylkebassenget, noe som gir en svært krevende situasjon. I tillegg er det stor usikkerhet ved finansiering og økonomiske konsekvenser av oppgaveoverføringen på veiadministrasjon. Rogaland fylkeskommune er allerede en meget kostnadseffektiv fylkeskommune, med de laveste administrative utgiftene nasjonalt og en struktureffektiv videregående opplæring. Det er derfor lite som kan salderes bort.

Kommunene i Rogaland forbereder seg nå på å justere ned tjenestetilbudet. Samtidig gjør bemanningsnormer og individuelle lovmessige rettigheter dette svært vanskelig. Områdene oppvekst og helse står for over 80 % av ressursbruken. Arbeidsledighetssituasjonen kan raskt føre til økt behov for ytelser.

Kommunenenes hovedbudskap er at de nå trenger:

- tydelige svar på usikkerheten knyttet til pandemien – hva vil kommunene bli kompensert for av merutgifter og inntektstap
- få rammebetingelser til å gjennomføre nødvendige effektiviseringstiltak
- få handlingsrom til å gjøre de nødvendige tilpasninger uten flere statlige normer
- få mulighet til å kunne bidra med motkonjunkturtiltak ved å fremskynde nødvendige investeringer i kommunene

Med hilsen

Lone Merethe Solheim
fylkesmann

Monica Nessa
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent